

HÍRLEVÉL

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEÉRŐL

A Magyar Szabadalmi Hivatal és a Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács kiadványa

2. évfolyam 3. szám

2005. III. negyedév

Fehér Könyv a szellemi tulajdon védelméről - 2005

A Magyar Szabadalmi Hivatal és a Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács „Fehér Könyv – a szellemi tulajdon védelméről – 2005”^{*} címmel tanulmánykötetet jelentetett meg a szellemi tulajdon időszzerű kérdéseinek összefoglalása és a további feladatok stratégiai tervének meghatározása érdekében.

A XXI. században a gazdasági siker, a versenyképesség növelésének elengedhetetlen feltétele a *szellemi tulajdonvédelmi stratégia kialakítása és tudatos alkalmazása*. Napjaink tudásalapú gazdaságában a szellemi tulajdonvédelem a piaci verseny fontos eszközévé vált. A piaci szereplőknek fel kell mérniük és értékelniük kell szellemi vagyonukat és átgondolt *szellemi tulajdonvédelmi politikájuknak* ki kell terjednie a hasznosítási koncepció kialakítására, az iparjogvédelmi oltalmakból eredő jogok hatékony érvényesítésére, valamint a jogsértéstől való tudatos tartózkodáshoz szükséges intézkedésekre.

A „Fehér Könyv a szellemi tulajdon védelméről – 2005” című tanulmánykötet ismeretterjesztő jelleggel hazánk Európai Unióhoz való csatlakozásával összefüggésben a szellemi tulajdonvédelem csomópontjait mutatja be. A kötet egyes fejezetei a szellemi tulajdon védelmének hazai ösztönzését (I.) az európai és közösségi oltalmi rendszereket (II.), valamint a szellemi tulajdon védelmének aktuális kérdéseit (III.) elemző olyan tanulmányokat tartalmaznak, amelyek ráirányítják a figyelmet a szellemi tulajdonvédelmi kérdések jelentőségére.

A kötet I. fejezete három, a szellemi alkotások létrejöttéhez

elengedhetetlenül szükséges közvetlen és közvetett támogatási formáról, ösztönzési eszközről ad áttekintést.

A kötet II. fejezetében lévő tanulmányok az európai szabadalmi rendszert, a közösségi védjegy rendszert, a közösségi földrajzi árujelző oltalmi rendszert, valamint az egyes oltalmi rendszerek nyelvhasználati szabályait ismertetik részletesen.

A kötet III. részében szerepelnek azok a tanulmányok, amelyek a közösségi irányelvek alapján kötelező nemzeti jogalkotási feladatokhoz kapcsolódnak. Az új szabályozási kérdések a jogalkotók és a szabályozással érintettek körében természetesen mindig vitákat váltanak ki, és e viták eredményeként alakulnak majd ki a kötelező új jogi normák.

Az egyes tanulmányok az ismeretterjesztés és az elemzés mellett javaslatokat, programokat is megfogalmaznak. A kötet szerzői kiemelik a szellemi tulajdonvédelmi tudatosság jelentőségét a piaci versenyben. A szellemi tulajdonjogok megfelelő rendezése nemcsak számos jogvitától kímélheti meg az érintetteket, hanem hozzájárul az előállított termékek piaci értékének növeléséhez is.

A 2001-ben megalakult Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács – első öt éves ciklusa lezárásaként – ezzel a programalkotó tanulmánykötettel kíván hozzájárulni a tudatos szellemi tulajdonvédelmi szemlélet kialakulásához.

Dr. Szabó Ágnes

Törvény az elektronikus információszabadságról

Az Országgyűlés ez év nyarán fogadta el az **elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvényt** (megjelent a Magyar Közlöny 2005/99. számában), amelynek célja az, hogy a közérdekű adatok meghatározott körét elektronikus úton bárki számára személyazonosítás és adatigénylési eljárás nélkül, folyamatosan és díjmentesen

közzétegyék. A törvénynek a közérdekű adatok elektronikus közzétételéről és a jogalkotás nyilvánosságáról szóló rendelkezései 2006. január 1-jén, míg a bírósági határozatok nyilvánosságára vonatkozó előírásai (16-20. §-ok) 2007. július 1-jén lépnek hatályba.

A szabályozás elsődleges célja tehát az, hogy pontosan meghatározza az elektronikus közzététel kötelezettségének tartalmát. Ennek részeként, a törvény egyfelől felsorolja az adatközlésre kötelezett közfeladatokat ellátó

^{*} A tanulmánykötet megvásárolható a Magyar Szabadalmi Hivatal Ügyfélszolgálatán, (1054 Budapest, Akadémia u. 21., tel.: 474 5561) 3300 Ft-os áron.

szerveket, másfelől – mellékletében – megadja a szervezet internetes honlapján közzéteendő adatok körét (**közzétételi lista**). A **közzétételi kötelezettség kiterjed** a minisztériumokra és az országos hatáskörű szervekre, így **a Magyar Szabadalmi Hivatalra** is. A honlapot fenntartó szervek számára általános kötelezettség tájékoztatást adni a közérdekű adatok elérhetőségének más módjairól, az igénybe vehető jogorvoslatokról.

A közzététel, illetve a honlap-fenntartás kötelezettségének magában kell foglalnia a közzétett információ naprakészen tartásának kötelezettségét. Az esetleges technikai akadályok elhárítása, a folyamatos elérhetőség a fenntartó, illetve az adatközlő felelősségébe tartozik. A közzéteendő adatok ugyanakkor nem fedik le az összes közérdekű adatot, tehát a közzétételi listában nem szereplő közérdekű adatokra vonatkozóan nem érinti a közfeladatot ellátó szerveket az 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségét. A törvény a közzéteendő adatok tekintetében továbbra sem mentesíti a közfeladatot ellátó szerveket az alól a kötelezettség alól, hogy egyedi igények esetén a közérdekű adatot az igénylő rendelkezésére bocsássák (pl. papíralapú hordozón).

A közfeladatot ellátó szervek – a tevékenységükhöz kapcsolódóan – kötelezően közzéteszik a törvény melléklete szerinti **általános közzétételi listát**. Jogszabály egyes ágazatokra, a közfeladatot ellátó szervtípusra vonatkozóan egyéb közzéteendő adatokat is meghatározhat (**különös közzétételi lista**). A közfeladatot ellátó szerv vezetője, valamint jogszabály a közfeladatot ellátó szervre, azok irányítása, felügyelete alá tartozó szervekre vagy azok egy részére kiterjedő hatállyal további kötelezően közzéteendő adatkört határozhat meg (**egyedi közzétételi lista**).

Az általános közzétételi lista három részből áll:

- **szervezeti, személyzeti adatok;**
- **tevékenységre, működésre vonatkozó adatok;**
- **gazdálkodási adatok.**

A jogalkotás nyilvánosságára vonatkozó részében a törvény előírja, hogy a **jogszabálytervezeteket** az előkészítő minisztérium – az egyeztetés állapotának megjelölésével – honlapján köteles közzétenni. Amennyiben az előkészítést országos hatáskörű szerv végezte, a közzétételi kötelezettség annak vezetőjét terheli. A törvény felsorolja azokat a szabályozási tárgyköröket (pl. fizetési kötelezettség, ár-megállapítás, állami támogatás), amelyeknél a közzététel mellőzhető. Amennyiben a jogalkotás nyilvánosságánál fontosabb érdeket veszélyeztetne a tervezet közzététele, azt mellőzni lehet. A közzétett jogszabálytervezetek véleményezésére a törvény 15 napos minimumot állapít meg. A szabályozás egységesítése érdekében a törvény az újonnan közzéteendő és a törvényalkotás nyilvánosságát teljessé tevő dokumentumokon túl a jelenleg is közzé-

tett irományokról is rendelkezik. Az eddigiektől eltérően közzé kell tenni az Országgyűlés bizottságainak nem zárt üléséről készült jegyzőkönyveit is.

A törvény két, egymást kiegészítő módon teszi lehetővé a **kijelölt jogszabályok internetes megismerését**. Egyrészt előírja a Magyar Közlöny internetes közzétételét. Amennyiben az elektronikus közzétett és a nyomtatott formában megjelent szöveg eltér, az utóbbit kell hitelesnek tekinteni. A tárcaközlönyök – ideértve az országos hatáskörű szervek (pl. MSZH) hivatalos lapját – tartalmát a kiadó szerv honlapján díjmentesen hozzáférhetővé kell tenni. Másrészt a törvény a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter és az igazságügy-miniszter feladatává teszi a Hatályos Jogszabályok Elektronikus Gyűjteményének egységes szerkezetben történő közzétételét. E jogszabálygyűjtemény biztosítja a jogszabályok, illetve az állami irányítás egyéb jogi eszközei számára, címére, valamint szövegében történő keresés lehetőségét.

A **bíróági határozatok nyilvánosságának** legfontosabb eszköze a Bíróági Határozatok Gyűjteményének digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélküli, korlátozástól mentes, díjmentes hozzáférhetővé tétele. A gyűjteményt az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala teszi majd közzé. A gyűjteményben főszabályként közzé kell tenni a Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtáblák által az ügy érdemében hozott határozatokat. A törvény azonban kiveti a közzétételi kötelezettség alól azon határozatokat, amelyek esetében a felülbírált határozat egyszerű jogi megítélésű, gyakran indokolást sem tartalmaz (például a fizetési meghagyás kibocsátása), és így a felülvizsgálati eljárás során hozott határozat sem nyújt támpontot a jogértelmezéshez. Azokat a határozatokat sem kell közzétenni, amelyek megismerésére a cégjegyzéken keresztül lehetőség van. Végül ugyancsak mentesek a közzétételi kötelezettség alól a bíróságon vezetett névjegyzékkel kapcsolatos határozatok. A közzétételi kötelezettség értelemszerűen a törvény hatálybalépése után meghozott határozatokra vonatkozik.

Annak érdekében, hogy a közzétett határozatok senkinek az információs önrendelkezéshez fűződő jogát, illetve személyiségi jogát ne sértse, a **közzétett határozatokat anonimízálni kell**. Az anonimizálás nem lehet pusztán formális eljárás, törölni kell ugyanis minden olyan adatot, ami a határozatban szereplő személyeket azonosíthatja, eközben azonban úgy kell eljárni, hogy a határozatban szereplő tényállás a lehető legkevésbé csorbuljon.

A törvény felhatalmazást ad a Kormány és a miniszterek részére egyes, a közzététellel kapcsolatos **részletszabályok** megalkotására. Ennek során az ágazati miniszter (az MSZH esetében a GKM) rendeletben adja majd ki a különös közzétételi listát az egyes ágazatokra vonatkozó egyéb közzéteendő adatokról.

Dr. Kiss Zoltán

Módosultak a szakértői testületekről szóló kormányrendeletek

A 202/2005. (IX. 28.) Korm. rendelet, illetve a 204/2005. (IX. 28.) Korm. rendelet 2005. október 6-ai hatállyal módosította a Szerzői Jogi Szakértő Testület (SZJSZT) szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendeletet (Szjsztr.), valamint az Iparjogvédelmi Szakértői Testület (ISZT) szervezetéről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendeletet (Isztr.). Mindkét módosítás a Magyar Közlöny 2005/129. számában látott napvilágot.

A módosítások alapvető indoka az volt, hogy a két testület eljárása során számos, a szakértői díjak áfa-tartalmának és egyéb közterheknek megfizetésével kapcsolatos értelmezési és elszámolási kérdés vetődött fel, ami rávilágított arra, hogy a kormányrendeletek egyes fogalom-meghatározásai és rendelkezései nem állnak teljes összhangban a pénzügyi jogszabályokkal, illetve a tényleges gyakorlattal. Problémát okoz az is, hogy a kormányrendeletek mellékleteiben rögzített alacsony összegű szakértői díjak sok esetben nem fejezik ki, illetve nem tükrözik a szakvélemények elkészítésébe fektetett munka ellenértékét, miközben e szakvéleményekre szükség van a bírósági és hatósági eljárásokban. Szükségessé vált továbbá több, az SZJSZT és az ISZT működése során felmerült gyakorlati, eljárási jellegű probléma rendezése is.

Az Szjsztr. és az Isztr. módosításai:

- A módosítás egyértelművé teszi, hogy az elnökség tagjai – az elnökségben végzett munkájukkal összefüggésben – nem részesülnek díjazásban. Finomodott a szabályozás abban is, hogy a testület elnökei díjazásban részesülhetnek (korábban az Szjsztr. és az Isztr. kijelentő módon rendelkezett az elnök díjazásáról).
- Az új szabályozás rögzíti, hogy a **testületeknek saját bevétele nincs**; működésük feltételeiről és az ahhoz szükséges pénzügyi intézkedések megtételéről az MSZH gondoskodik és köti meg az eljáró tanácsok tagjaival a szerződéseket.
- A szabályozás kiegészült annak kimondásával, hogy a **külső szakértő közreműködésének díja megegyezik az eljáró tanács előadó tagjának díjával**.
- A testületeknek adott **bírósági vagy hatósági megkeresésre készített szakértői vélemény díját a vélemény megküldése után kell megfizetni** (a korábbi – lényegében végrehajthatatlan – szabályozás úgy szólt, hogy a díj megfizetése esetén a testület elkészíti a szakértői véleményt). A testületeknek adott megbízás esetén továbbra is előre kell megfizetni a díjat.
- Szintén a szabályozás egyértelműbbé tételét szolgálja

az a rendelkezés, miszerint a díjak számlázásánál az **általános forgalmi adóról szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni**. Ez azt is jelenti, hogy az Szjsztr. és az Isztr. mellékleteiben foglalt díjtételekhez a 25 százalékos áfa összegét hozzá kell számítani.

- Tekintettel arra, hogy az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást, nem tart helyszíni szemlét, szükségessé vált annak kimondása, hogy az **SZJSZT és az ISZT nem idézhető**.
- A módosítás törölte azt az amúgy sem életszerű rendelkezést, amely szerint az eljáró tanács elnökének felterjesztésére a testület írásba foglalt szakértői véleményét a testület elnöke írja alá. Ezt követően a testületek elnökei a szakértői véleményt és a rendelkezésre bocsátott iratokat „csupán” megküldik a megkereső bíróságnak vagy hatóságnak, illetve a megbízónak.
- A testületek ügyrendjéből került át az Szjsztr.-be és az Isztr.-be az eljáró tanácsok tagjainak függetlenségét garantáló rendelkezés. Eszerint a tagok a szakértői vélemény tartalmát illetően nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat sem a testület elnökétől, elnökségétől, sem más személytől. Ha azonban a testület elnöke megállapítja, hogy az eljáró tanács nem válaszolt a megkereső bíróság vagy más hatóság, illetve a megbízó által feltett bármely olyan kérdésre, amelyre vonatkozóan a szakértői vélemény megadása a testület hatáskörébe tartozik, a szakértői vélemény kiegészítésére kérheti az eljáró tanácsot.
- A módosítás rögzíti, hogy a **szakértői vélemény elkészítéséért az eljáró tanács tagjait** és az esetlegesen igénybe vett külső szakértőt megillető díjazást a befolyt díjból az **MSZH fizeti ki** az eljáró tanács tagjainak, illetve a külső szakértőnek. A befolyt díj felosztásának módját a Szakértő Testület ügyrendjében kell meghatározni.
- **Emelkedtek** az Szjsztr., illetve az Isztr. mellékleteiben foglalt, 2002 óta változatlan összegű **díjtételek**. Eszerint a szakértői vélemény alapdíja: háromtagú tanács esetén 180 000 Ft; öttagú tanács esetén 285 000 Ft. A további ülések pótdíja: háromtagú tanács esetén 105 000 Ft; öttagú tanács esetén 160 000 Ft.
- Ezeket a rendelkezéseket azokra a megkeresésekre és megbízásokra kell alkalmazni, amelyek a **2005. október 6-át követően** érkeznek a testületekhez.

Dr. Kiss Zoltán

Két új pályázat segíti a vállalkozások iparjogvédelmi tevékenységét

2005 nyarán két új pályázati felhívás* jelent meg, amelyek érintik a vállalkozások iparjogvédelmi tevékenységét.

2005 augusztusában a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium SZVP-2005-T kódszámmal pályázatot hirdetett a **mikro-, kis- és középvállalkozások találmányai külföldi iparjogvédelmi oltalmának és értékesítésének támogatására**, amely a 2004. novemberi SZVP-2004-T kódjelű pályázat továbbfejlesztett változata.

A támogatás célja a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése és exportlehetőségeik bővítése innovációs és technológia-fejlesztési tevékenységük előmozdítása által. Ennek érdekében a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium a pályázat keretében támogatja a mikro-, kis- és középvállalkozások új termék előállítására, illetve technológiai eljárásra vonatkozó találmányai, használati és formatervezési mintái iparjogvédelmi oltalmának külföldön történő megszerzését és fenntartását. Továbbá támogatja a találmányok hasznosítása érdekében a találmánnyal kapcsolatos kísérletek végzését, a találmány alapján gyártott termék kísérleti gyártását, prototípus, 0-széria előállítását, a találmány hazai piaci lehetőségeinek felmérését, piacképességét javító formatervezését.

A pályázati támogatásra 200 millió Ft-os keretösszeg áll rendelkezésre. Azok a mikro-, kis- és középvállalkozásnak minősülő belföldi gazdasági társaságok, szövetkezetek és egyéni vállalkozók pályázhatnak, akik a külföldi bejelentéssel kapcsolatban a Magyar Szabadalmi Hivatalnál tett iparjogvédelmi oltalmi bejelentés elsőbbségét igényelték, találmányuk a nemzetközi eljárásban az oltalomképesség vizsgálatán sikeresen túljutott, saját maguk vagy más vállalkozással együttműködve kívánják a találmányt értékesíteni, valamint a találmánnyal rendelkeznek.

A pályázat keretében vissza nem térítendő támogatás igényelhető

- a) a találmányok iparjogvédelmi oltalmának megszerzési, fenntartási és megújítási költségeire,
- b) a találmányhoz kapcsolódó kísérletek végzésének, a termék formatervezésének, prototípus elkészítésének, 0-széria előállításának költségeire,
- c) a találmány értékesítésére vonatkozó piaci információk megszerzési költségeinek és a termék/eljárás marketingköltségeinek a fedezetére.

A vissza nem térítendő támogatás az a) pontban foglalt jogcímen a költségek legfeljebb 80%-áig terjedhet, de nem haladhatja meg a 15 millió Ft-ot. A b) és c) jogcím esetében

a támogatás a költségek 50%-áig terjedhet, és a két jogcímen adható támogatás együttes összege nem haladhatja meg a 15 millió Ft-ot. A c) jogcímen kapható támogatás maximális összege 3 millió Ft. A három jogcímen együttesen adható támogatás maximális összege legfeljebb 25 millió Ft lehet. A pályázónak tehát a projekt összköltségének 20, illetve 50%-át kitevő saját forrással kell rendelkeznie. A pályázat végső beadási határideje: 2005. október 28.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal 2005 júniusában hirdette meg a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap terhére az ún. **Innocsekk pályázatot**, amelynek célja a mikro- és kisvállalkozások innovációs kezdeményezéseinek a támogatása, valamint a regionális innovációs szolgáltatások keresleti és kínálati oldalának ösztönzése. Azok a mikro- és kisvállalkozások pályázhatnak vissza nem térítendő támogatásra, amelyek vállalják, hogy innovációs projektjüket az adott régióban levő telephelyükön megvalósítják. A projektenként igényelhető támogatás minimális összege 2 millió Ft, maximális összege 100 000 eurónak megfelelő összeg, azaz kb. 25 millió Ft.

A 2005-től 2007-ig terjedő időszakban az innocsekk pályázat céljára összesen 5 milliárd Ft áll a pályázók rendelkezésére, amelyből 2005. évben 1 700 millió Ft a felhasználható forrás.

Az alábbiakban felsorolt tevékenységekhez használható fel a támogatás, amelyek között megtalálható az iparjogvédelmi bejelentés és tanácsadás, valamint az újdonságvizsgálat és szabadalomkutatás:

- a) az innovációs ötlet megvalósulásához szükséges szellemi termék beszerzése,
- b) K+F szolgáltatás igénybevétele,
- c) inkubációs szolgáltatás igénybevétele (csak induló vállalkozás részére vagy új üzletág beindítása esetében támogatható!),
- d) a prototípus elkészítéséhez, vizsgálatához, minősítéséhez szükséges technológiai háttérszolgáltatás igénybevétele,
- e) projektmenedzselési szolgáltatás igénybevétele,
- f) innovációs marketing szolgáltatás igénybevétele,
- g) az innovációs projekt továbbfejlesztését elősegítő megvalósíthatósági tanulmányelkészítése,
- h) piackutatás, piacfelmérő tanulmány készítése,
- i) marketing tanulmány elkészítése,
- j) technológiai tanácsadás igénybevétele,
- k) ipar- és szerzői jogvédelmi tanácsadás igénybevétele,
- l) vállalászati menedzsment tanácsadás igénybevétele,
- m) termelékenység tanácsadás igénybevétele,
- n) újdonságvizsgálat és szabadalomkutatás,
- o) hazai szabadalmi, védjegy, használati és formatervezési mintaoltalmi bejelentés,

* A pályázati kiírások pontos szövege megtalálható a GKM, valamint az NKTH honlapján: www.gkm.gov.hu, www.nkth.gov.hu

Az o) pont kivételével támogatás csak a régióban fellelhető szolgáltatások igénybevételéhez jár. Amennyiben a régióban az igénybe venni kívánt szolgáltatás nem lelhető fel, a támogató utólagos döntése alapján ezen kötelezett-

ség alól egyedi felmentés adható. A pályázatok beadása folyamatosan történik (a végső beadási határidő: 2007. szeptember 28.).

Dr. Penyigey Krisztina

Útmutató a közfinanszírozású kutatóhelyek szellemi tulajdon-kezelési szabályzatainak elkészítéséhez

2005. január 1-jén lépett hatályba a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: innovációs törvény). Az innovációs törvény 18. §-ának (1) bekezdése alapján a kutatóhelynek minősülő költségvetési szervnek és közalapítványnak, valamint az államháztartás alrendszereihez kapcsolódó vagyonból létrehozott, kutatóhelynek minősülő közhasznú társaságoknak (a továbbiakban együtt: közfinanszírozású kutatóhelyeknek) szellemi tulajdon-kezelési szabályzattal kell rendelkezniük. A szabályzatnak – **egyebek mellett – ki kell terjednie** a kutatóhelyen létrejött és az ellenszolgáltatás fejében szerzett szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmével kapcsolatos elvekre és követelményekre, a szellemi alkotások hasznosításának feltételeire, továbbá a közreműködő kutatók jogaira és kötelezettségeire. Mindezen feladatokkal összefüggésben megfelelő felelősségi és hatásköri szabályokat is meg kell határozni. A szabályzatok elfogadását aktuálissá teszi az a tény is, hogy 2006. január 1-jétől csupán azok a kutatóhelyek pályázhatnak közfinanszírozású támogatásra, amelyek rendelkeznek ilyen szabályzattal.

A közfinanszírozású kutatóhelyek munkáját elősegítő az innovációs törvényhez kapcsolódó intézkedésekről szóló 2286/2004. (XI. 17.) Korm. határozat 5. pontja előírta, hogy a szabályzatok kidolgozásához módszertani útmutatót kell kiadni. A kormányhatározat az útmutató kiadásának felelőseként az oktatási minisztert, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) elnökét és a Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) elnökét, felkért közreműködőként pedig a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát jelölte meg.

A kormányhatározatban foglalt feladatnak eleget téve az MSZH és az NKTH munkatársainak együttműködésében került sor az útmutató kidolgozására és közreadására, amely az MSZH és az NKTH honlapjáról tölthető le.* Az útmutató készítői munkájuk során több, már elfogadott hazai szabályzatot, illetve a szabályzattal céljaiban rokonítható külföldi szabályozási megoldást tekintettek át, használtak fel, valamint kikérték az érintett kutatóhelyek képviselőinek, illetve az innovációmenedzsmenttel foglalkozó szakembereknek véleményét is.

Az útmutatóban foglaltak a kutatóhelyek számára semmi-

lyen kötelező erővel nem bírnak, a szabályzatok elkészítése, valamint a szabályzatok tartalma a kutatóhelyek kizárólagos felelőssége. Ebből kifolyólag az útmutató készítői elsősorban arra törekedtek, hogy az egyes szabályozandó kérdéseknél feltárják azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a kutatóhelyre a szabályzat készítése során kötelezőek, illetve azt, hogy e jogszabályok a kutatóhely számára milyen szabályozási mozgásteret hagynak. Ezen túlmenően az egyes szabályozási lehetőségekhez kapcsolódóan az útmutató szabályozási javaslatot is felkínál.

A közfinanszírozású kutatóhelyeken létrehozott szellemi alkotások hasznosítására számos modell alakult ki. Az ún. nyitott modellben („Open Science Model”) a kutatóhely nem szerzi meg a kutatótól a szellemi alkotáshoz fűződő jogokat, és a hasznosításban sem játszik különösebb szerepet. Ezzel ellentétben az ún. licenciamodellben („Licensing Model”) a létrehozott szellemi alkotásokhoz fűződő jogokat a kutatóintézet szerzi meg, és gondoskodik a hasznosításról is. Az útmutató egy olyan – az európai közösségi innovációpolitika által is támogatott – modellt tekint követendő példának, ahol a létrehozott szellemi alkotásokhoz kapcsolódó jogokat a kutatóintézet szerzi meg (hasonlóan az ún. licenciamodellhez), ezen túlmenően azonban a kutatóhelyeknek hangsúlyozottan törekedniük kell ipari szereplők bevonásával megvalósítandó közös kutatási projektek szervezésére, illetve hasznosító vállalkozások alapításában való aktív közreműködésre is.

A fentiek alapján az útmutató célszerűnek tartja a szabályzat személyi hatályát minél tágabb körben meghatározni, azaz ide tartoznak a kutatóhellyel köztisztviselői, közalkalmazotti, munka- vagy munkavégzésre irányuló egyéb, valamint polgári jogi jogviszonyban álló személyek, továbbá a hallgatók, akik a szellemi alkotás létrehozásában potenciálisan közreműködhetnek. Hasonló elveket követve az útmutató javaslata alapján a szabályzat tárgyi hatálya ki kell terjedjen a kutatóhelyen létrehozott és ellenszolgáltatás fejében szerzett valamennyi szellemi alkotásra.

Azzal egyidejűleg, hogy alapvető jelleggel kimondásra kerül, hogy a kutatóhely keretei között folyó kutatómunka eredményeként létrejövő szellemi alkotáshoz fűződő valamennyi jog az intézményt illeti meg, számos olyan szerződéses jogügylet (mindenekelőtt kutatási és konzorciumi szerződés) jöhet létre a kutatóhely és harmadik személyek között, amely már a szellemi alkotás létrehozását megelőzően rendelkezik a létrehozandó szellemi al-

* www.mszh.hu
www.nkth.gov.hu

kotáshoz fűződő jogokról. Az útmutató ezen szerződések megkötéséhez is támpontokat nyújt.

Figyelemmel a szabályzat hatálya alá tartozó szellemi alkotások eltérő jellegére, az útmutató az eljárási szabályokat két önálló típusra bontva ismerteti: egyfelől az iparjogvédelmi oltalommal védhető szellemi alkotásokra vonatkozó eljárásra, másfelől pedig a szerzői művekre vonatkozó eljárásra. Az eljárás szakaszai mindkét esetben nagyjából megegyeznek: (i) a szellemi alkotás ismertetése a kutatóhellyel, (ii) döntés a kutatóhely általi hasznosításról, illetve a hasznosítás mellőzése, (iii) a szellemi tulajdon védelméhez szükséges lépések megtétele, oltalomszerzés (a szerzői művek esetében természetesen ez utóbbi lépés hiányzik), (iv) hasznosítás. Az eljárási lépések közül a hasznosításra került a legfőbb hangsúly: mind a licen-ciára, illetve a szellemi tulajdonból eredő vagyoni jogok átruházására, mind pedig a hasznosító vállalkozás alapítására vonatkozóan részletes iránymutatások könnyítik meg a kutatóhelyek munkáját.

A hasznosításból befolyó díjjal ugyan a kutatóhely rendelkezik, de a díj felhasználásáról mindenképp indokolt – az iparjogvédelmi és szerzői jogi törvényeknek a szellemi alkotás létrehozóinak díjazására vonatkozó rendelkezéseivel összhangban – a szabályzatban is rendelkezni. Az egyedi szerződéskötésekkel járó költség és bizonytalanság csökkentése érdekében az útmutató javasolja, hogy a felek közötti jogviszonyt szabályozó általános szerződési feltételként a szabályzatban rögzítésre kerüljön, hogy pontosan milyen mértékű díjazásra is jogosult a szellemi alkotást létrehozó kutató.

A szabályzatok elkészítésének gyakorlati nehézségeit csökkentendő készült az útmutatóhoz – annak mellékleteként – egy modellszabályzat is, amely az útmutató készítőinek elképzeléseit tartalmazza. A szabályzat elkészítéséhez, illetve alkalmazásához kívánnak további segítséget nyújtani az útmutató végén található fogalom-meghatározások is, valamint az irányadó jogszabályok gyűjteményét tartalmazó jogszabály-lista.

Dr. Németh Gábor

Szabadalmi Információs Központ nyílt a Szegedi Tudományegyetemen

Az Európai Szabadalmi Egyezmény tagállamainak szabadalmi hivatalai hozták létre Európa szerte a Szabadalmi Információs Központok Hálózatát az ún. Patent Library (PATLIB) hálózatot.

A Magyar Szabadalmi Hivatal fontos feladatának tekinti a Magyarországon működő iparjogvédelmi tájékoztatási rendszer átalakítását, továbbfejlesztését. Ezt a célt szolgálja a PATLIB hálózat magyarországi kiépítése. Az első magyarországi Szabadalmi Információs Központ 2004-ben a Miskolci Egyetemen jött létre. 2005. október 18-án

megnyílt hazánk második PATLIB központja a Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi és Információs Központjában. A Szegedi Tudományegyetem az információszolgáltatást, az iparjogvédelmi tájékoztatás és képzés fejlesztését fontosnak tartja. Az Egyetemen létrehozott és a gazdasággal szorosan együttműködő központ a szellemi tulajdonvédelmi oltalmi formák teljes körére vonatkozó tájékoztató-ügyfélszolgáltató szolgáltatásokat kínál a délföldi régió számára, kiszolgálja a cégek, intézmények szervezetek, vállalkozók, érdeklődők szellemi alkotásainak védelmével kapcsolatos információs igényeket.

ESZH Szabadalmi Információs Konferencia Patinova '05 Konferencia

Az Európai Bizottság az Európai Szabadalmi Hivatal és a Magyar Szabadalmi Hivatal 2005. november 8-10. között Budapesten rendezi meg a szabadalmi információs világ legnagyobb európai találkozóját, a **Szabadalmi Információs Konferenciát**. A konferencia középpontjában a szabadalmi információk korszerű forrásai, az adatbázisok állnak. Ez évben a szabadalmi információs konferenciával

együtt kerül megrendezésre a **Patinova '05 konferencia** is, amely első sorban a vállalkozók és a gazdasági szakemberek számára bontja ki a teljes innovációs folyamat és a szellemi tulajdonvédelem aktuális összefüggéseit. A gazdag konferencia programhoz tanfolyamok, különböző típusú műhelymunkák, kiállítói bemutatók, az esp@cenet-klinika és egyéb rendezvények kapcsolódnak.

MAGYAR SZABADALMI HIVATAL

Clajstrom **Közlöny** **Szemle**

magyar iparjogvédelmi adatbázis e-lajstrom Szabadalmi Közlöny és Védjegyregisztráció Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle Országos szellemi tulajdonvédelmi információs hálózat

Vállalkozóknak

Útvonal: Ügyfélszolgálat » Vállalkozóknak » VIP-kampány

VIP-kampány

Nélkülözhetetlen ismeretek egyéni feltalálók részére találmányuk hasznosításához

Ezek az oldalak azoknak a feltalálóknak kívánunk segítséget adni, akik mögött nem áll olyan tőkeerős vállalkozás, amely megvalósítaná az új megoldást, kifejlesztené és gyártaná a terméket vagy elvégezné annak értékesítését, ezért olyan tőkeerős partnert kell találniuk, aki valamilyen módon hasznosítja a találmányt. Az oldalak azoknak is hasznos ismereteket nyújthatnak, akik saját maguk kívánnak belevágni a hasznosításba. Feltételeztük, hogy az olvasó tisztában van az iparjogvédelem alapfogalmaival, ezek egyébként a hivatal megfelelő oldalain elérhetők.

A felkínált ismereteket az alábbi bontásban adjuk közre, az egyes részeket hivatkozások kapcsolják össze.

A finanszírozás jelentőségének és szerepének megismeréséhez

◆ A találmánytól a meggazdagodásig tartó teljes folyamat, valamint ennek kezdeti fázisa, az innovációs folyamat alapvető pénzügyi vonatkozásainak megismerése.

VIP

40-41. hét
42-43. hét
44-45. hét
46-47. hét
48-49. hét
50-51. hét

A teljes program tartalomjegyzéke

Vállalkozói információs kampány

A Magyar Szabadalmi Hivatal Vállalkozói Információs Programot (VIP) indított. A VIP-kampány legfőbb feladata a feltalálók, a feltalálói vénával megáldott vállalkozók hasznos üzleti információkkal való ellátása és támogatása. A VIP program elsősorban azoknak a feltalálóknak kíván segítséget nyújtani, akik mögött nem áll az új megoldást kifejlesztő és annak gyártására alkalmas tőkeerős vállalkozás.

A Magyar Szabadalmi Hivatal honlapján (www.mszh.hu) található vállalkozói résznek VIP-kampánnyal foglalkozó oldalain a kéthetente frissülő tájékoztató mindig egy meghatározott témát jár körül az iparjogvédelmi oltalmi ismeretektől az innováció üzleti szempontjait felölelő kérdésekig.

A sorozat első része az innovációs folyamatot és annak a termék életciklusában elfoglalt helyét mutatja be részletesen. A sorozat második része az üzleti hasznosítás egyes szakaszait elemzi.

A sorozat további részei eligazítást nyújtanak a vállalkozók saját üzleti lehetőségeinek megfelelő hasznosítási stratégia kialakításáról, a lehetséges üzleti partnerekről, a magyar forrásteremtési lehetőségekről és a befektetői csoportokról. A VIP program keretében az MSZH üzleti körképet közöl a találmányok hasznosításáról, amelyek mutatóit elemezve a program tanácsot nyújt az innovatív vállalkozók számára, hogy találmányaikat hogyan menedzseljék és ehhez milyen pályázati lehetőségek állnak rendelkezésre.

A VIP-kampány tartalomjegyzéke Nélkülözhetetlen ismeretek egyéni feltalálók részére találmányuk hasznosításához

40–41. hét
A találmánytól a meggazdagodásig

42–43. hét
Az üzleti hasznosítási fázis

44–45. hét
A találmánytól a termékig

46–47. hét
Üzleti partnereink 1

46–47. hét
Üzleti partnereink 2

50–51. hét
Tanácsok és esettanulmányok

VIP

Rendezvények

2005. október 11.	Garibaldi Klub Beck Mihály: Tévedések és tévelygések a tudományban c. előadása Könyvvásár a Vince Könyvkiadó Tudomány-Egyetem sorozatának könyveiből	2005. november 4.	Ifjúság – Innováció – Tudomány c. rendezvény, az Országos Innovációs Diák-pályázat meghirdetése valamint „A szakköri munka mint az innovatív gondolkodásra nevelés színtere” című OM-MSZH pályázat díjainak átadása
2005. október 14–23.	Design Hét	2005. november 8–10.	Európai Szabadalmi Információs Konferencia-2005 és Patinova '05 Kiállítás, Budapest
2005. október 18.	PATLIB Központ megnyitása Szegedi Tudományegyetem Műszaki Könyvtár	2005. november 22.	Garibaldi Klub, Meghívott vendég: Both Előd csillagász-úrkutató, a Magyar Úrkutatási Iroda igazgatója
2005. november 2.	Az Akadémiai – Szabadalmi Nívódíjak valamint az Élet és Tudomány cikkpályázat díjainak átadása. Vendég: Meskó Attila akadémikus, az MTA főtitkára		

Tartalom

Fehér Könyv a szellemi tulajdon védelméről – 2005.	1	Útmutató a közfinanszírozású kutatóhelyek szellemi tulajdon-kezelési szabályzatainak elkészítéséhez.	5
Törvény az elektronikus információszabadságról.	1	Szabadalmi Információs Központ nyílt a Szegedi Tudományegyetemen	6
Módosultak szakértői testületekről szóló kormányrendeletek	3	ESZH Szabadalmi Információs Konferencia	6
Két új pályázat segíti a vállalkozások iparjogvédelmi tevékenységét.	4	Vállalkozói információs kampány	7
		Rendezvények	8

HÍRLEVÉL A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEÉRŐL

A Magyar Szabadalmi Hivatal és a Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács kiadványa

2. évfolyam, 3. szám, 2005. II. negyedév
Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: Dr. Bendzsel Miklós

Szerkesztőség: Magyar Szabadalmi Hivatal · Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács Titkársága · 1054 Budapest, Garibaldi u. 2. · Telefon: 474-5987
Levél cím: Pf. 552, 1370 · mszh@hpo.hu · <http://www.mszh.hu>

Terjeszti: a Magyar Szabadalmi Hivatal

Szerkesztőbizottság:

Dr. Bendzsel Miklós, Dr. Faludi Gábor, Dr. Ficsor Mihály,
Dürr János, Dr. Kiss Marietta, Dr. Kiss Zoltán,
Dr. Szabó Ágnes, Szitáné dr. Kazai Ágnes

HU ISSN 1785-7767

500 – MSZH – 2005.080